

ACC. N:R M. 9547: 1-3.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Iren E. Gunnarsson*
 Härad: *V. Göinge* Adress: *Plättsjö, Väsjö*
 Socken: *Röke* Berättat av: *G. J. Jonsson*
 Uppteckningsår: *1944* Född år *1877* i *Röke*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Familjappar, m. m.

s. 1-3.

L. u. F. 48.

Svar i Frågelista LUF 48.

Bruket att ge julklapp ar har varit sedan 1877-80. De minns berättaren någon gång ordet julklapp, men har aldrig själva mottagit eller skänkt någon före 1900-talet. Familjemedlemmarna gav först ej varandra "klappar", utan tjänstefolket fick dessa av husbondfolket. Till barnen gavs brötkakor och "gubbar", men efter hand blev mera praktiska saker som gavs.

Omkring skolskiftet brukade någon av drängarna klä sig i en skul eller filt, som de vitade omkring sig, samt kastade in en "jula knuda" med spruckna skällor i. Den "knuda" kastades in i stugan, varefter gärningsmannen försvarar sig för att ej någon fick tag i honom.

Det ansågs vara skam att bli
tagen, ty då fick "kruden kastaren"
följa med in och fingo grot, bäruvin el. dyl.
och blev fullständigt utskrädd
av husfolket. På paketet funnos
adress till mottagaren men öfria
osändaren. Då man åt "me after"
och setto i allskins ut och sauspricka
de, kastades "julekrudan" in och då
blev det uppståndelse, men sedan man
försökt taga in kastaren, smulades
man åter och den som först fick fatt
i "krudan" delade ut klapparna.
Annandag och tredje dag jul voro alla
julespöken och staffans inledare ute.
Julespöken voroligen kännligt ut-
klädda och gingo bäsärkagång i
bygderna. En del, som kommo till en

ACC. N:R M. 9547:3.

gård under måltiden gingo utan lov
från till bordet och tog mat och om
i busbröde fick under brännvins-
flaskan i en hast, äkte den med.
Dessutom hittades alltid djuren
i vilka valla där julespöken drog
fram. Man stöpte ut hörsen,
tösjorde boma i stället m. m.
gulrotsanvändningen har förminskats
till sedan 1800-talets mittpunkt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV